

L'acord del PP i del PSPV per constituir l'Acadèmia Valenciana de la Llengua (AVL) ha provocat un consens polític i mediàtic insòlit al País Valencià. L'AVL, tanmateix, crea moltes incerteses que analitzem en aquest article, i en les entrevistes a Manuel Castellet, Aina Moll i Juli Peretó.

Alejandro Font de Mora, Eduardo Zaplana, Joan Ignasi Pla i Ximo Puig presentaren dijous, 14 de juny, l'acord sobre la composició de l'AVL i el "Pacte pel valencià".

Els deu perills de l'Acadèmia

1 Interferència política. A la llista dels 21 membres de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua (AVL), hi ha més acadèmics vinculats directament als dos partits polítics que l'han negociada (PP i PSPV) dels que es barallaven en un principi. El partit socialista, que tenia un pacte no escrit amb l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana (IIFV) perquè els deu membres que havia de proposar foren d'aquest ens, trencava a última hora l'acord i ha elegit també tres afiliats del partit. Quatre dels sis membres de consens són, per la seua part, afiliats del Partit Popular o alts càrrecs de l'administració valenciana. Aquests acadèmics de consens

són els que podrien inclinar la balança de les majories a l'Acadèmia. Les incògnites ara són si primaran els criteris lingüístics o les directrius dels partits, i, sobretot, quina serà l'actitud del PP. La seua actuació al capdavant de la Generalitat Valenciana des de fa sis anys provoca moltes desconfiances. En tot cas, aquesta composició farà difícil que l'Acadèmia quede al marge dels vaivens electorals. Els membres de l'AVL han estat elegits per un període llarg, de quinze anys, però el control polític continua. Durant aquests primers tres lustres, les Corts Valencianes seran les que elegiran els nous membres de la institució en cas que s'haja de produir alguna substitució.

2 Equiparació simbòlica dels extrems. Amb el pacte lingüístic del PP i el PSPV, s'ha produït un allau de manifestacions de suport procedents de quasi tot l'espectre polític i de molts altres estaments socials. Les crítiques i els recels que planteja l'Acadèmia han estat transmesos amb sordina quan no directament capgirats. S'ha creat un nou "centre lingüístic" indiscutit que deixa fora les veus excessivament crítiques. Amb aquesta nova dinàmica, hi ha el perill que queden marginats els dos extrems: els elements irreconduïbles del món secessionista que ha boicotat històricament qualsevol intent de normalització lingüística i part dels usuaris més lleials de la llengua.

3 Pobra capacitat lingüística. Alguns dels membres de la nova institució tenen un prestigi filològic consagrat, mentre que d'altres no tenen cap producció coneguda. Hi ha, fet i fet, alguns tècnics de l'idioma, però pocs representants del món de la creació literària. A més, no hi ha, per exemple, cap metge, ni cap periodista, ni cap científic. No hi ha especialistes que puguin resoldre dubtes de la normalització de molts dels llenguatges especialitzats, a diferència de totes les acadèmies de les llengües de cultura, que tenen gent procedent de molt diversos àmbits professionals.

4 Allunyament de l'estàndard comú. L'interrogant cabdal que planteja la creació de l'Acadèmia és la possibilitat que consolide un estàndard molt dialectalitzat, allunyat de les variants del català de la resta del territori lingüístic. La creació d'una nova gramàtica molt particularitzada podria produir problemes de comprensió per a la resta dels usuaris del català. Podria arribar-se, en el més pessimista dels escenaris, al cas que s'haguera creat una llengua segregada *de facto*. És el que alguns anomenen el perill de la *galleguització*.

5 Desconnexió del IEC. El mecanisme fonamental per a evitar el perill de segregació seria la coordina-

ció activa, d'una o d'altra manera, de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua amb l'Institut d'Estudis Catalans, institució que per llei té atribuïda la potestat normativa a tota l'àrea de parla catalana. Aquesta cooperació és a hores d'ara una incògnita. La llei no estableix cap tipus de mecanisme de col·laboració. Tampoc no sabem la relació que tindrà l'AVL amb les altres institucions que a diferents nivells fan o han fet funcions normatives: l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana i la Universitat de les Illes Balears. Hi ha dos membres de l'Acadèmia que alhora ho són del IEC. Sis acadèmics són membres de l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana, una institució que, en connexió amb el IEC, havia exercit de fet algunes de les funcions de normativització lingüística al País Valencià. El pes dels membres de l'IIFV i del IEC a l'Acadèmia no permet assegurar a hores d'ara que hi haurà una relació fluida de l'AVL amb aquestes institucions.

6 Problemes editorials. Una excessiva dialectalització podria crear nous problemes a l'espai editorial en català, una llengua que ara, amb un mercat potencial de 10 milions d'usuaris, ja té seriosos problemes per competir amb les llengües més fortes. El llenguatge dels llibres editats al País Valencià podria arribar a ser tan diferent que crearia problemes de comprensió als usuaris del català de les altres parts del territori lingüístic.

7 Dificultats laborals. Una progressiva diferenciació del valencià podria també crear dificultats a tots els qui des d'una part de l'àrea lingüística volgueren optar a alguna plaça en la funció pública en un altre territori. S'entrebancaria així l'arribada de funcionaris valencians al Principat i a les Illes, o a l'inrevés.

8 Reconeixement internacional. Amb la constitució de la nova institució, el català passarà a estar representat legalment per dues institucions, el IEC i l'AVL. En cas que no s'esta-

bliren mecanismes de coordinació per tenir una sola veu davant l'estat espanyol i davant Europa, podrien aparèixer nous problemes per a un idioma que compta ja amb nombrosos obstacles per ser reconegut en el concert de llengües europees. Podria entrar en escena un nou idioma que ningú no coneix a nivell internacional.

9 Un pacte sense contingut. El PP i el PSPV, alhora que acorden la composició de l'AVL, signaven un pacte per promocionar l'ús del valencià en camps com el món editorial, els mitjans de comunicació o l'educació. Aquest "Pacte pel valencià", presentat solemnement, és de moment una declaració d'intencions que s'haurà de concretar amb les mesures que aproven les Corts Valencianes. No hi ha, però, cap constància que el PP, que ha suprimit multitud d'ajudes a la llengua des de l'any 1995, canvie la seua actitud cap a la llengua. En la negociació entre els dos partits per elaborar el pacte, el PP ja es va negar a homologar els títols de valencià amb els de la resta de títols de català, una mesura aprovada pel PSPV en la Generalitat Valenciana que el PP va suprimir només arribar al poder el 1995.

10 La resolució en fals del conflicte. El principal argument esgrimit per defensar el pacte sobre la composició de l'Acadèmia és que aquesta institució posarà fi al conflicte polític sobre la llengua que entrebanca la normalització lingüística al País Valencià des de fa trenta anys. Ara bé, de moment tot són declaracions de bones intencions. Per saber quina serà l'actitud dels acadèmics i la voluntat de cooperació dels partits que els han elegit, caldrà esperar a comprovar com funciona l'Acadèmia i quines resolucions comença a prendre. La Llei de Creació de l'AVL i la composició d'aquesta institució són suficientment ambigües perquè l'Acadèmia pugui prendre camins molt diferents.